

Nieuwsbrief

Stichting Marke Vragender Veen

Redactieadres:
Beumweg 17
7134 NR Vragender

Redactie: Maria Neumann
Email: redactie@vragenderveen.nl
Website: www.vragenderveen.nl

Juli 2022, jaargang 25 nummer 1

Inhoud

- Vroeg op pad
- Vriendenexcursie
- Tegel eruit, plant erin
- Biodiversiteit

Zonsopgang vanaf observatiepost.

Foto:Theo Bauhuis

Vroeg op pad

Door Theo Bauhuis

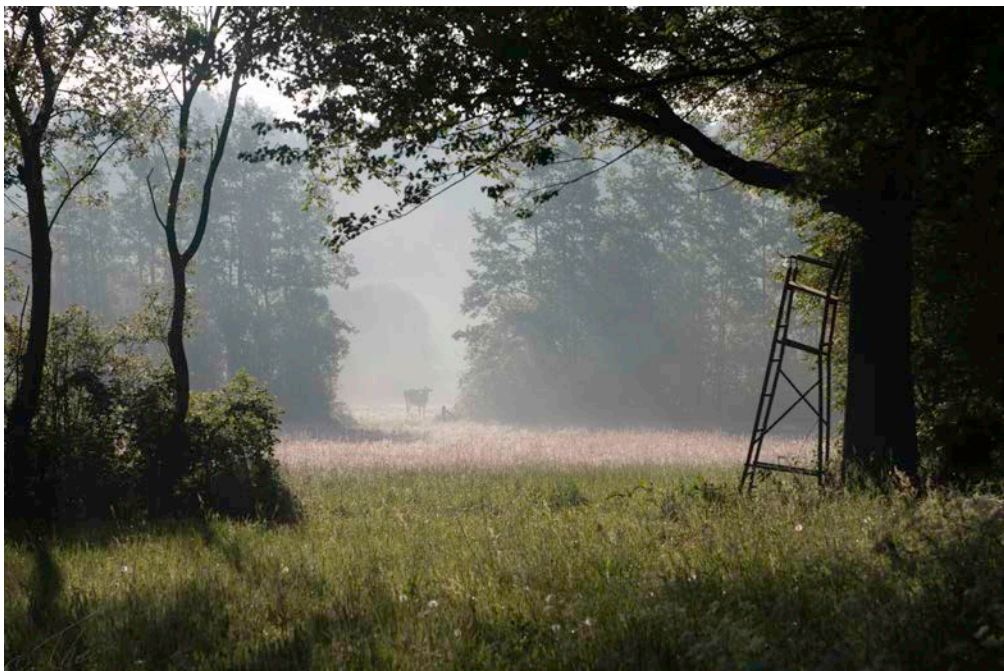
Als regelmatige bezoeker van en gids in het Vragenderveen ben ik altijd een groot pleitbezorger om vroeg op pad te gaan. Vooral het moment net na zonsopgang is fantastisch. De vogels fluiten harder, het licht is mooier, reeën lopen nog rond en het is heerlijk rustig. Nu de langste dag is geweest krijgen we langzaamaan de zonsopgang ook weer op een wat vriendelijker tijdstip. Voor zonsopgang heeft de natuur nog recht op rust, maar net na zonsopgang de natuurobservatiepost beklimmen levert vaak een prachtige uitzicht op. Door het vochtige veen is er vaak een prachtige nevel en vanaf de toren zie je de zon daar overheen komen. Sprookjesachtig mooi als je het goede moment treft. Om echt van de vroege uurtjes te kunnen genieten kom je alleen of met zijn tweeën, met meer wordt het vaak toch onrustiger en wordt de kans om bijvoorbeeld reeën te zien kleiner. Focus niet te veel op het mooiste weer. Natuurlijk als het regent of het is zwaar bewolkt, doe dan de gordijnen weer dicht en terug het bed in. Maar als het 's nachts flink is afgekoeld of het heeft geregend dan is de kans op mist het grootst.

Ook als het flink bewolkt is en de zon probeert er door te komen kan het echt genieten zijn.

Voor wie het, net als ik, leuk vindt om het ochtendlicht te fotograferen, maar nog een beetje zoekt hoe te voorkomen dat het een bleke fletse foto wordt een simpele tip. De meeste camera's hebben een optie om de belichting in te stellen op onderbelichten. Ook de meeste camera apps op de telefoon kunnen dat. Door te kiezen voor een beetje onderbelichting komen foto's van de zonsopgang vaak veel mooier over.

Als de zon eenmaal is opgekomen verdwijnt de nevel boven het veen vaak snel. Dan is het een mooi moment om een mooie wandeling over de paden te maken. De weilanden liggen wat meer bewolkt en blijven nog een tijdje erg sfeervol. Daar blijft de nevel vaak wat langer hangen.

Na de nevel kan er nog worden genoten van de dauw op de webben. Op zich hoef je daarvoor niet speciaal naar het Vragenderveen, maar als je er dan toch bent...

Koelissenlandschap.

En bovendien is er meer kans op dauw omdat het veen nu eenmaal een vochtig gebied is.

Als die mooie momenten voorbij zijn en je gaat op weg naar huis, dan zul je zien dat veel bezoekers het Vragenderveen pas dan bezoeken.

Voor de mensen die het lastig vinden vroeg op te staan is er natuurlijk ook genoeg te genieten. Zeker nu nog. Vlinders zie je bijvoorbeeld niet zo vroeg, die willen zon en warmte.

Foto:Theo Bauhuis

De zonsondergang is natuurlijk ook mooi, maar heeft wat minder kans op nevel en je moet in het donker terug. Bovendien, na zonsondergang is de natuur voor de natuur.

Voor wie zelf met de camera op stap wil, alle foto's uit dit artikel zijn gemaakt in het deel van het Vragenderveen dat is opengesteld en dus ook zonder gids toegankelijk. De webben in het gras zijn bijvoorbeeld gefotografeerd bij de schuilhut.

Webben. Foto: Theo Bauhuis

Vriendenexcursie

Op zondag 28 augustus 2022 vind weer de jaarlijkse excursie voor de donateurs van de vriendenclub naar het Vragenderveen plaats. Ontvangst is om 9.30 uur bij Restaurant Beneman in Vragender. De excursie zal de hele ochtend in beslag nemen. Aanmelden kan tot 24 augustus 2022 via vriendenclub@vragenderveen.nl of bij Familie Boschker: 0544-372030.

Indien er wijzigingen in het programma van de excursie komen, zullen wij dit bericht op de website van het Vragenderveen zetten. Kijk daarvoor op www.vragenderveen.nl. Diegene die zich per mail hebben opgegeven zullen wij ook per mail op de hoogte stellen van eventuele wijzigingen.

Tegel eruit, plant erin

Door Maria Neumann

Na vier lange jaren planning, vertraging en uitvoering is op vrijdag 9 juli eindelijk het nieuwe groene schoolplein van de Antoniuschool in Vragender feestelijk geopend. Wat begon met een subsidieaanvraag voor het vergroenen van schoolpleinen bij Klimaat Kloar, de pilot van Waterschap Rijn en IJssel, provincie Gelderland, gemeente Oost Gelre en LTO Noord-Oost-Achterhoek, is onder de leiding van schooldirectrice Dicky ter Beek en leerkracht Carla Vrieze uitgegroeid tot een complete transformatie van het gehele buitenareaal van de school. Dit is mogelijk gemaakt met heel veel hulp van leerkrachten, ouders, de buurt, Stichting Marke Vragender Veen, Vragenders Belang, Vragender Duurzaam en Vragender Coöperatief Energie Neutraal. Met alle partijen is heel veel gepraat, zijn ideeën ontstaan en ontwikkelt, materiaal en geld beschikbaar

gesteld en vooral de handen uit de mouwen gestoken om het natuurplein te laten ontstaan na aanleiding van het ontwerp dat Falko Spijkers heeft gemaakt. Lessen in de natuur, en vooral ook in het Vragenderveen, zijn al langer onderdeel van het onderwijs dat de Antoniuschool kinderen, de Venekwakers, aanbied. Met het natuurplein is de natuur nog dichter bij de kinderen gehaald en

Natuurplein. Foto: Maria Neumann

Moestuin. Foto: Maria Neumann

kunnen zij spelend leren over dieren en planten. Van de 2200 planten die in mei 2022 door een grote groep ouders en leraren zijn geplant zijn er bijvoorbeeld ook een deel eetbaar, zoals salie als vaste plant om bijvoorbeeld thee van te trekken. Maar er is ook een groot stuk gereserveerd als moestuin waar lekkere groenten mogen groeien zoals sla, tomaten en prei. De kinderen onderhouden deze zelf. Ook zijn er heel veel aantrekkelijke bloemen voor insecten, bijen en vlinders geplant. Er bevinden zich rondom de school

een heleboel behuizingen voor de kleine dieren. Tijdens verschillende workshops hebben de schoolkinderen insectenhôtels, egelhuisjes, vlinderhuizen, oorwormpotjes en wel hele creatieve kriebelbeestjeshuizen gebouwd. Plek genoeg dus. Kinderen van groep 7 en 8 geven deze middag enthousiast rondleidingen en Christian Boschker vult aan dat er onder het schoolplein een infiltratiesysteem ligt dat 10 kuub water op kan vangen. De monumentale rode beuken en lindeboom doen het

waarschijnlijk daarom dit jaar bijzonder goed. In de schaduw van deze bomen staan vele houten speeltoestellen verdeeld waarop de kinderen heerlijk kunnen spelen. Er is een plankenpad naast het gebouw aangelegd met een kikkerpoel en de lantarens op het plein geven vleermuisvriendelijk oranje licht opgewekt door zonne energie.

Er is een fotopresentatie te zien die in meer dan 400 foto's laat zien hoe het oude schoolplein is omgevormd tot deze kind-, plant-

en diervriendelijke omgeving die het nu is. Dicky ter Beek houdt trots een toespraak en bedankt iedereen, en in het bijzonder SMVV, hartelijk die geholpen heeft om dit natuurplein, zoals zij benadrukt, werkelijkheid te laten worden. Het natuurplein is namelijk niet alleen maar een plek voor de kinderen onder schooltijd, maar bedoeld voor alle kinderen in Vragender om te spelen en te ontdekken, ook in bijvoorbeeld de vakantieperiode.

Kriebelbeestjeshuizen.

Foto: Maria Neumann

Biodiversiteit

Door Harrie Krabben

Hallo beste mensen, wat een roerige tijd is er aangebroken in ons natuur en boeren landschap. Het is allemaal stikstof wat de klok slaat en bijna geen ruimte meer voor een helder standpunt waar iedereen wat aan heeft. Het is niet aan ons om politiek te bedrijven en dat zullen wij ook nooit doen. Ons standpunt die wij al 66 jaar de wereld in slingeren huldigen wij nog steeds: 'Stichting Marke Vragender Veen brengt Landbouw en Natuur bijeen.' Nou zult u zeggen dat is makkelijke praat maar de werkelijkheid is weerbarstig. Dat hoeft helemaal niet. Als je kijkt hoe ons Veengebied erbij ligt likken sommige natuurbeschermers hun vingers erbij af. Wij hebben het samen met de omgeving (de boeren dus) op een voortreffelijke manier gedaan en daar hoeft niemand hogere krijgskunde voor gestudeerd te hebben. Als er gesproken wordt over het onteigenen van boeren bedrijven, zijn, en dat is heel normaal, de rapen gaar. Zeker moeten wij en daar staan wij als SMVV voor open, een stikstof reductie bewerkstelligen, samen

met de omgeving en andere organisaties. Hier is innovatie een veel genoemde mogelijkheid, het heeft ons tot nu toe niet gebracht wat wij er van hadden verwacht maar met al die miljarden waar nu mee wordt geschoven moet dat toch lukken. Biodiversiteit is een mooi woord met vele kanten en daar moeten zowel andere natuurbeschermers als de SMVV de vruchtbare kansen uithalen. En zeker geen kaalslag in werking stellen wat ons alleen maar diepe ellende brengt. Vergeet niet wij zijn ook natuurbeschermers met een groot hart voor de natuur, maar ons boeren hart zal ook altijd blijven kloppen daar steekt niemand een stokje voor.